

Buitenmensen van strand en duin: de eierrapers

Voor kustbewoners was het zoeken naar eieren in de duinen traditie en gewoonterecht. Er is niet veel over opgeschreven, maar het heeft eeuwen geduurd. Het eten van eieren was een welkome aanvulling op het vaak karige menu.

TEKST: FRANS BEEKMAN

Oude gewoonte

Op zeekaarten van Schouwen in de 17e en 18e eeuw staan in de duinen beeldende namen als *Eijerhil* en *Wol-*

lesacken. In het handschrift *Jacht-Bedryf* uit ca. 1635 staat in oud schrift te lezen: *Aen de Hil buijten op de gors van Terheijde nae de Maes vintmen veel van die eijeren, die daer veel wer-*

den gehaelt ende gegeten. Het gaat hier over de zandplaat De Beer waar veel sterns en meeuwen broedden (Fig. 1). Aan het eiland Texel groeide de zandplaat Eierland vast. Daar haalde men in de 18e eeuw per jaar tienduizenden eieren van kustvogels. De vervollegsels liet men met rust, zodat de kolonies in stand bleven. Het zijn duidelijke aanwijzingen van een eeuwenoude gewoonte.

Figuur 1. Broedende Zilvermeeuw op nest tussen helm in de duinen op De Beer (ca. 1950). Foto: Simon de Waard.

Eierlandse struif

Als seizoensproduct konden bezoekers in herbergen op Texel een soort omelet eten: de Eierlandse struif. De goudgele dooiers van meeuweneieren werd geklutst en gemengd met stukjes gekookte bonen, geraspte schapenkaas, verkruimeld beschuit, groene tuinkruiden, en met melk en boter vermengd op een laag vuur gebakken. Ook aan de Maasmond maakte men dergelijke *struijven*.

Figuur 2. Rustpauze in de Schouwse duinen met een mand geraapte Zilvermeeuweieren (1950). Links de bekende vogelfotograaf Johannes Vijverberg en rechts Willem van Zalm met zijn zoon Teun. Foto: Roelof Walrecht.

Wassenaar en Schouwen

In de Wassenaarse duinen was ten westen van De Klip een grote kolonie in de Meeuwenhoek. Berucht waren de strooptochten in de Tweede Wereldoorlog door Wassenaarders en Katwijkers, maar ook Duitsers. Door verstoring verspreidden de broedende Zilvermeeuwen zich door het hele duin. De vermindering van het (vis) afval deed de stand in de meeuwenkolonie achteruit gaan. De kleur van de groen gevlekte schaal van de meeuweieren stootte sommigen af en die bakten de eieren liever dan ze die kookten. Nog in de jaren '60 gingen eieren naar banketbakkers in Wassenaar.

Op Schouwen gaf de Dienst der Domeinen vergunning voor het verzamelen van meeuweieren op een *lapje* duin. Zo reguleerde men het

rapen (fig. 2). De zoekers spaarden meestal het derde legsel *kol-eiers*. Jonge Zilvermeeuwen (met afgesneden pootjes) werden wel verkocht als slachtkuikens of *'oentjes*. Zeer veel eieren gingen naar een biscuitfabriek in Dordrecht en een advocaatfabriek in Schiedam.

Laatste aflevering

Tien jaar geleden maakte ik een lijstje van buitenmensen. Ze moesten afwisselend op het strand of in de duinen rondlopen. Ook probeerde ik zowel mannen als vrouwen voor het voetlicht te brengen, zo mogelijk uit Zuid-Holland. Het zoeken naar historische gegevens en foto's was steeds een uitdaging. Ik schreef de stukjes met plezier en ik hoop dat de lezers (m/v) genoeg beleefden aan de twintig afleveringen.

Colofon

De duinen van Berkheide, Meijndel en Solleveld en hun omgeving hebben een rijke historie aan onderzoek. In 1922 deed Dr. Abraham Schierbeek zijn eerste oproep. Al ruim 45 jaar zijn de resultaten van het onderzoek en wetenswaardigheden over het duin en omgeving vastgelegd in Nederlandstalige artikelen; eerst in Meijndel Mededingen en later in het tijdschrift Holland's Duinen. De verantwoordelijkheid voor de inhoud van artikelen of berichten in Holland's Duinen ligt bij de auteur(s). © Tekst en beeldmateriaal blijven auteursrechtelijk eigendom van de auteur(s).

Voor vragen over Holland's Duinen: Harrie van der Hagen, h.hagen@dunea.nl

Holland's Duinen nr 80, april 2022

Redactie: F. Beekman, M. Bezemer, H.G.J.M. van der Hagen, F.C. Hooijmans, E. van der Meijden, C. Zuyderduyn

Redactieadres: Sectie Plantenecologie, IBL Universiteit Leiden, Postbus 9505, 2300 RA Leiden

Vormgeving: T2 Design en Communicatie

Druk: Deltabach

Opplage: 500 exemplaren

Foto voorplaat: Helmkoraalzwam, Cora van der Plaat

Digitale versie in pdf-formaat is beschikbaar via de website: www.dunea.nl/duinen/magazine-hollands-duinen

Toezending van artikelen per e-mail aan Harrie van der Hagen (h.hagen@dunea.nl).
ISS nummer: 1384-7373 (ISS nummer Meijndel Mededingen was 1382-1105)

dunea
DUIN & WATER

Universiteit Leiden

Nationaal
Park
**Hollandse
Duinen**

print production
www.natureoffice.com/NL-885-z7Y2Z8E

carbon neutral
through CO₂ offsetting

